

آیین نامه حسابرسی شرکتها و اتحادیه های تعاونی

مصوب دهم مهر ماه ۱۳۵۱ وزارت تعاون و امور روستاها

وزارت تعاون و امور روستاها در اجرای مواد ۱۳۹ و ۱۴۱ قانون شرکتهای تعاونی آیین نامه حسابرسی شرکتها و اتحادیه های تعاون را به شرح زیر تصویب می نماید .

ماده ۱- حسابرسی شرکتها و اتحادیههای تعاونی با رعایت مفاد این آیین نامه به دو صورت ادواری و اتفاقی انجام خواهد گرفت .

ماده ۲- حسابرسی ادواری به منظور ارشاد و نظارت مستمر بر تعاونیها با توجه به امکانات وزارت تعاون و امور روستاها و به تدریج صورت می گیرد . سازمان مرکزی تعاون با در نظر گرفتن اولویتهای مشروحه ذیل :

الف : نوع فعالیت .

ب: تعداد اعضاء .

ج : تاریخ تاسیس .

د: حجم معاملات .

ه : میزان سرمایه .

و همچنین با بررسی مقدماتی صورتهای مالی ارسالی شرکتها و اتحادیه های تعاونی (موضوع ماده ۱۴۰ قانون) در اسفند ماه هر سال تعداد و نوع شرکتهایی را که در سال بعد به صورت ادواری حسابرسی خواهد شد ، تعیین و به وزارت تعاون و امور روستاها پیشنهاد و طبق اجازه وزارت مذکور اقدام خواهد نمود .

ماده ۳- حسابرسی اتفاقی در موارد خاص و در هر موقع که ضرورت آن را وزارت تعاون و امور روستاها تشخیص دهد انجام خواهد شد .

ماده ۴- نحوه حسابرسی و تنظیم گزارشهای مربوط با توجه به استاندارد های حسابرسی و طبق فرمها و دستورالعملهایی است که توسط سازمان مرکزی تعاون تهیه و به تصویب وزارت تعاون و امور روستاها می رسد .

تبصره ۱- در مورد اصلاح و تغییر یا تکمیل فرمها و نمونه ها و دستورالعمل ها نیز به ترتیب فوق اقدام خواهد شد.

تبصره ۲- شرکتها و اتحادیه های تعاونی مکلفند صورتهای مالی خود را روی فرمهای تنظیمی از طرف سازمان مرکزی تعاون و تا زمانی که این فرمها تهیه نشده است روی فرمهای وزارت دارایی تنظیم نمایند .

ماده ۵- حسابرسی از شرکتها و اتحادیه های تعاونی توسط اشخاص ذیل به عمل می آید :

الف: حسابرسان وزارت تعاون و امور روستاها .

ب: موسسات حسابرسی یا حسابرسی رسمی منتخب وزارت تعاون و امور روستاها .

پ: اتحادیه های نظارت و هماهنگی با اجازه وزارت تعاون و امور روستاها (برای دوره های معین از شرکتهای اتحادیه های تعاونی عضو خود) .

تبصره ۱- در صورتی که شرکتهای یا اتحادیه های تعاونی رأیاً و به هزینه خود توسط موسسات حسابرسی یا حسابرسی رسمی اقدام به حسابرسی نمایند ، وزارت تعاون و امور روستاها چنانچه گزارش حسابرسی را منطبق با قانون تعاون و مفاد این آیین نامه تشخیص دهد ، می تواند نتایج حسابرسی مذکور را به جای حسابرسی ادواری تلقی و قبول نماید .

تبصره ۲- شرکتهای و اتحادیه های تعاونی مصمم به ادغام مکلفند همزمان با انتشار آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده ترتیب حسابرسی از شرکت یا اتحادیه را (توسط اشخاص مذکور بند ب و پ در ماده فوق یا تبصره آن) بدهند . به نحوی که ظرف دو هفته پس از انعقاد مجمع عمومی فوق العاده گزارش حسابرسی برای تسلیم به وزارت تعاون و امور روستاها آماده باشد .

ماده ۶- حسابرسی برای انجام وظایف خود در محل شرکت یا اتحادیه حضور یافته و می تواند به کلیه دفاتر و اسناد و مدارک و صورتجلسات هیات مدیره و بازرسان و مجامع عمومی مربوط به شرکت یا اتحادیه تعاونی مراجعه نمایند و همچنین می توانند نحوه فعالیت و عملیات شرکت یا اتحادیه را مورد بررسی قرار دهند.

تبصره - شرکتهای و اتحادیه های تعاونی مکلفند اسناد و مدارک و دفاتر خود را در اختیار حسابرسی بگذارند و تسهیلات لازم را در این مورد فراهم سازند .

ماده ۷- چنانچه اسناد و مدارک و دفاتر ارائه و ابراز نشود حسابرسی می تواند از طریق سازمان مرکزی تعاون یا ادارات تعاون و امور روستاها حوزه عمل شرکت یا اتحادیه تعاونی کتباً ابراز دفاتر و اسناد و مدارک مورد لزوم را بخواهند .

ماده ۸- دعوتنامه مربوط به ابراز و تسلیم دفاتر و اسناد و مدارک شرکت یا اتحادیه تعاونی با تعیین مهلت متناسب در سه نسخه تنظیم می شود دو نسخه دعوتنامه به وسیله نامه رسان به مدیر عامل یا سایر اشخاصی که از طرف شرکت یا اتحادیه حق امضاء دارند و یا به دفتر شرکت یا اتحادیه تسلیم و روی یکی از نسخ رسید دریافت و در پرونده مربوط ضبط می گردد .

تبصره ۱- نامه رسان موظف است صحت امضاء و سمت گیرنده دعوتنامه را با قید تاریخ گواهی نماید .

تبصره ۲- هر گاه اشخاص مذکور در ماده فوق از گرفتن دعوتنامه استنکاف نمایند یا پس از انقضای تعیین شده در دعوتنامه بدون عذر موجه (تشخیص عذر موجه با مرجع ارسال دعوتنامه است) از ابراز و ارائه دفاتر و اسناد و مدارک درخواستی خودداری شود ، دعوتنامه دیگری با پست سفارشی به نشانی شرکت و رونوشت آن برای رئیس هیات مدیره و بازرسان قانونی شرکت یا اتحادیه ارسال می گردد چنانچه ظرف ۱۵ روز از تاریخ ارسال دعوتنامه اخیر ، دفاتر و اسناد و مدارک ارائه و ابراز نشود به ترتیب مقرر در ماده ۱۳ این آیین نامه اقدام خواهد شد .

ماده ۹- اتحادیه نظارت و هماهنگی در صورت داشتن امکانات لازم برای حسابرسی شرکتها و اتحادیه های عضو، مراتب را همراه با برنامه ای که برای حسابرسی تنظیم کرده است به وزارت تعاون و امور روستاها اعلام می نماید. چنانچه صلاحیت حرفه ای، امکانات و برنامه های تهیه شده اتحادیه مذکور مورد تایید قرار گیرد اجازه لازم برای دوره یا دوره های معین صادر خواهد شد.

تبصره - چنانچه به تشخیص وزارت تعاون و امور روستاها، اتحادیه نظارت و هماهنگی صلاحیت حرفه ای و امکانات حسابرسی را فاقد گردد، اجازه صادره لغو خواهد شد.

ماده ۱۰- حسابرسان گزارش خود را از طریق اداره کل تعاون و امور روستاها یا فرمانداری کل مربوط به سازمان مرکزی تعاون ارسال می نمایند و مکلفند در صورتی که سازمان مرکزی تعاون انجام امور را برای رفع نقص یا تکمیل گزارش ضروری تشخیص دهد طبق نظر سازمان مذکور انجام دهند.

ماده ۱۱- سازمان مرکزی تعاون با بررسی گزارش حسابرسان و حسب مورد اقدامات زیر را انجام خواهد داد.

الف: چنانچه نتیجه حسابرسی مستلزم انجام اقداماتی در مراجع قانونی و یا انحلال و یا تغییراتی در اعضاء هیات مدیره و بازرسان و یا مدیر عامل باشد، مراتب را جهت اقدامات بعدی به وزارت تعاون و امور روستاها گزارش و پیشنهاد خواهد نمود.

ب: در صورتی که با توجه به نتایج حسابرسی امور تحقیقی، آموزشی، بازرسی و اقدامات دیگری در زمینه ارشاد شرکت یا اتحادیه را ضروری بداند اقدام را معمول خواهد نمود.

ج: مواردی را که بر اساس حسابرسی متعاقباً باید در شرکت یا اتحادیه انجام شود تعیین و به وزارت تعاون و امور روستاها گزارش می نماید تا مراتب به شرکت یا اتحادیه مربوط و بازرسان قانونی آنها اعلام و رونوشت جهت تعقیب و نظارت به ادارات کل تعاون و امور روستاهای استان یا فرمانداری کل مربوط ابلاغ گردد.

ماده ۱۲- مدیران و بازرسان شرکت یا اتحادیه تعاون موظفند در اجرای تذکرات وزارت تعاون و امور روستاها در مهلت های تعیین شده اقدام لازم را برای رفع نواقص و پیشرفت امور شرکت معمول بر حسب مورد، مراتب را در هیات مدیره یا مجمع عمومی مطرح و تصمیمات متخذه را اجراء نمایند و نتیجه را به ادارات کل تعاون و امور روستاها یا فرمانداریهای کل مربوط اعلام نمایند.

ماده ۱۳- خودداری از ارائه و تسلیم دفاتر و اسناد و مدارک (موضوع تبصره ماده ۶ و ماده ۸) و همچنین امتناع از انجام وظایف مقرر در ماده ۱۲ و سایر مقررات این آیین نامه تخلف موضوع ماده ۱۴۶ قانون شرکتهای تعاونی تلقی وزارت تعاون و امور روستاها طبق مقررات قانون مذکور می تواند درباره اینگونه شرکتها و اتحادیه های تعاونی بر حسب مورد تصمیم مقتضی اتخاذ و اجراء نماید.

این آیین نامه در ۱۳ ماده و ۸ تبصره در تاریخ دهم مهر ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک به تصویب وزارت تعاون و امور روستاها رسیده است.